

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут права

Методичні вказівки та завдання
до проведення практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни
«Авторське право в ІТ»
для студентів спеціальності 081 «Право»
освітньої програми «Інтелектуальна власність»
освітнього ступеня «магістр»
усіх форм навчання

Суми
Сумський державний університет
2022

Методичні вказівки та завдання до проведення практичних занять і самостійної роботи з дисципліни «Авторське право в ІТ» / укладач Р. О. Дегтяр. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 45 с.

Кафедра кримінально-правових дисциплін та судочинства
ННШ

Зміст

С.

Вступ.....	3
Тема 1. ІТ-сфера як об'єкт правового регулювання.....	5
Тема 2. Загальні положення авторського права.....	8
Тема 3. Охорона та захист авторських і суміжних прав у цифровому середовищі.....	13
Тема 4. Особливості правової охорони комп'ютерних програм як ключового об'єкту ІТ-сфери в Україні.....	18
Тема 5. Вільні публічні ліцензії як підстава використання майнових авторських і суміжних прав у цифровому.....	22
Тема 6. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в ІТ-сфері.....	24
Рекомендації щодо написання есе.....	28
Рекомендації з підготовки «карти пам'яті».....	29
Словник основних термінів та понять.....	30
Список рекомендованої літератури.....	38

Вступ

Навчальна дисципліна «Авторське право в ІТ» є складовою частиною освітньо-професійної програми підготовки «Інтелектуальна власність» студентів за освітнім ступенем «магістр» спеціальності 081 «Право». Навчальна дисципліна належить до переліку вибірових дисциплін за напрямом підготовки «магістр», що пропонується в рамках циклу професійної та практичної підготовки.

Мета навчальної дисципліни: здобуття студентами знань з правового регулювання авторського права в ІТ-сфері нормативно-правовими актами, які регулюють ці відносини в Україні; освоєння навичок для застосовування теоретичних положень на практиці.

Завдання вивчення дисципліни спрямовані на набуття студентом наступних результатів навчання: аналіз та самостійне узагальнення матеріалів щодо правового регулювання відносин з охорони авторських прав в ІТ-сфері; аргументовано і коректно висловлювати власну позицію щодо тлумачення норм законодавства з авторського права, практики їх застосування; вирішення конфліктних і спірних ситуацій з питань охорони авторських прав в ІТ-сфері; формулювання й захисту власної наукової позиції з дискусійних питань у сфері охорони авторських прав з врахуванням особливостей ІТ-сфери; розробляти проекти документів з вирішення спірних питань охорони авторських прав в ІТ-сфері; надавати консультації з питань способів захисту авторських прав в ІТ-сфері.

Навчальним планом передбачене засвоєння зазначеної дисципліни на лекціях, практичних і семінарських заняттях; під час самостійної роботи та контролю навчальної роботи.

Семінарські та практичні заняття – це форма навчального заняття, під час якої організовується ґрунтовний розгляд студентами окремих теоретичних тем навчальної дисципліни, формуючи у здобувачів вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованого завдання.

Зміст навчальної дисципліни поділено на два модулі. До основних питань, що розглядаються під час вивчення навчальної дисципліни, належать: огляд ІТ-сфери як об'єкту правового регулювання, загальні положення щодо авторського права, охорона та захист авторських і суміжних прав у цифровому середовищі, особливості правової охорони комп'ютерних програм як ключового об'єкту ІТ-сфери в Україні, договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в ІТ-сфері.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума балів за всіма, успішно оціненими, результатами навчання.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- юридичну природу та сутність авторського права в ІТ;
- джерела нормативно-правового регулювання правовідносинах, які виникають через використання об'єктів авторського права в ІТ сфері;
- основні інститути авторського права;
- загальні засади захисту авторських прав за законодавством України, у тому числі цивільно-правового захисту
- класифікацію об'єктів авторського права в ІТ сфері;
- перелік суб'єктів авторського права в ІТ-сфері;
- зміст та особливості авторсько-правової охорони на твори в ІТ-сфері в Україні;

- особливості правової охорони комп'ютерних програм як першорядного об'єкту ІТ-сфери в Україні;
- особливості договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в ІТ-сфері.

Тема 1. ІТ-сфера як об'єкт правового регулювання

План

1. Роль інформаційних технологій в сучасному світі.
2. Цивільно-правове регулювання ІТ-сфери.
3. Взаємозв'язок ІТ-права, права інтелектуальної власності та інформаційного права

Методичні вказівки до вивчення теми

Під час вивчення теми «ІТ-сфера як об'єкт правового регулювання» повинні розглянути ІТ-сектор в Україні як одне з найважливіших джерел зростання міжнародної конкурентоспроможності України в найближчій перспективі. Студенти повинні ознайомитись з нормативно-правовим забезпечення інноваційної діяльності.

Розглядаючи друге питання варто проаналізувати сутність ІТ-сфери як об'єкту правового регулювання в цілому та об'єкту цивільно-правового регулювання зокрема, зосередившись при цьому зокрема на понятті «інформація» та її формі – персональні дані. Зосередити певну увагу на питаннях інформаційного законодавства щодо технології як об'єктів права інтелектуальної власності в цілому.

Студенти під час розгляду третього питання повинні розуміти відмінність та взаємозв'язок ІТ-права, права інтелектуальної власності та інформаційного права, знати основні розуміння цих категорій. У студентів повинна бути чітко сформована позиція щодо відмінностей і тотожностей між ІТ-правом, права інтелектуальної власності та інформаційним правом. Аналіз поглядів про розгляд ІТ-права, зокрема: 1) як галузі, що виокремилася з права інтелектуальної власності; 2) як частини права інтелектуальної власності; 3) як частини інформаційного права; 4) як масиву законодавства, що

виокремився з інформаційного законодавства.

Питання для самоконтролю

1. Що таке «об'єкт правового регулювання».
2. Сутність ІТ-сфери як об'єкту правового регулювання.
3. Дайте класифікацію інформаційного законодавства як правової основи об'єктів авторського права.
4. Проаналізуйте ІТ-право як:
 - галузь, що виокремилася з права інтелектуальної власності;
 - як частину права інтелектуальної власності;
 - як частину інформаційного права;
 - як масив законодавства, що виокремився з інформаційного законодавства.

Теми есе

1. Поняття та історія виникнення інформаційних технологій.
3. Проблеми та перспективи розвитку ІТ-сфери в Україні.
4. Інтелектуальна власність як складова інтелектуального капіталу.
5. Розмежування «ІТ-права» та «інформаційного права».

Тема 2. Загальні положення авторського права

План

1. Поняття авторського права. Джерела авторського права.
2. Об'єкти та суб'єкти авторського права.
3. Строки дії авторського права.
4. Виникнення і здійснення авторського права

Методичні вказівки до вивчення теми

У представленій темі розглядаються лише загальні положення щодо авторського права, які закріплені у цивільному законодавстві України.

Студентам потрібно акцентувати увагу на тому, що авторське право необхідно розглядати як в об'єктивному, так і суб'єктивному значеннях. В об'єктивному значенні авторське право являє собою сукупність правових норм, які регулюють відносини, що виникають у зв'язку зі створенням і використанням творів науки, літератури і мистецтва. У суб'єктивному значенні авторське право – це особисті немайнові і майнові права, що належать особам, які створили твори науки, літератури і мистецтва. Під час вивчення питання джерел авторського права, необхідно засвоїти основні положення таких актів: Конституція України; Цивільний кодекс України; Закон України «Про авторське право і суміжні права».

Під час розгляду другого питання щодо об'єктів авторського права, увагу потрібно приділити положенням статті 433 Цивільного кодексу України та статті 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Необхідно наголосити на тому, що перелік об'єктів авторського права не є вичерпним. Вивчаючи питання щодо суб'єктів авторського права, студенти повинні вивчити їх класифікацію, зокрема, положення щодо авторів як суб'єктів авторського права. Потрібно визначити статус співавторів як суб'єктів авторського права, випадки, в яких твір

вважається створеним у співавторстві, можливість віднесення юридичних осіб до суб'єктів авторського права.

Студентам необхідно звернути уваги на положення ч. 1 ст. 28 Закону України «Про авторське право і суміжні права», відповідно до якої авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення та починає діяти від дня створення твору. Майнові права автора мають визначений законом строк дії. Студентам потрібно знати строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір. Також необхідно чітко знати винятки, зокрема: строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твори посмертно реабілітованих авторів; для творів, оприлюднених анонімно або під псевдонімом; у разі, коли весь твір публікується (оприлюднюється) не одночасно, а послідовно у часі томами, частинами, випусками, серіями тощо; авторське право на твір, вперше опублікований упродовж 30 років після смерті автора. Увагу також необхідно звернути на випадки, коли об'єкти авторського права переходять до суспільного надбання відповідно до норм національного законодавства про авторське право.

Вивчаючи четверте питання, студентам необхідно звернути увагу на те, що виникнення і здійснення авторського права не вимагають спеціального оформлення твору, реєстрації або дотримання будь-яких інших формальностей. Їм потрібно вміти аналізувати положення щодо таких критеріїв охороноздатності об'єктів інтелектуальної власності, як оригінальність, новизна. Студентам потрібно визначити, що об'єктами авторського права є твори у галузі науки, літератури і мистецтва, виражені в будь-якій об'єктивній формі.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняттю «авторське право» в об'єктивному та суб'єктивному значеннях
2. Коротко охарактеризуйте міжнародні договори та конвенції, що є джерелами авторського права.
3. Які закони є джерелами авторського права?
4. Визначте, коли виникає авторське право на твір.
5. Які існують об'єкти авторського права
6. Надайте визначення поняття «суб'єкт авторського права». Наведіть класифікацію суб'єктів авторського права.
7. Скільки триває строк охорони авторських прав?
8. Які правові наслідки закінчення строку охорони авторських прав ви можете назвати?
9. Які строки дії майнових авторських прав?

Теми есе

1. Загальна характеристика основних положень міжнародних договорів та угод про взаємну правову допомогу і співробітництво, що регулюють правовідносини у сфері охорони і захисту авторського права та суміжних прав.
2. Виникнення і здійснення авторського права на твір.
3. Новизна та оригінальність як критерії, що характеризують творчий процес.
4. Характеристика юридичної особи як суб'єкта авторського права.

Тести

1. *Особисті немайнові права виконавців, права на ім'я (назву) виробників фонограм, відеограм, організацій мовлення та*

майнові права зазначених осіб – це:

- а) авторське право в об'єктивному розумінні;
- б) авторське право в суб'єктивному розумінні;
- в) суміжні права в об'єктивному розумінні;
- г) суміжні права в суб'єктивному розумінні.

2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір спливає через:

- а) 50 років після смерті автора;
- б) 70 років після смерті автора;
- в) 70 років після смерті автора, крім випадків, передбачених Законом;
- г) 50 років після смерті автора, крім випадків, передбачених Законом.

3. З якого часу починає діяти авторське право на твір:

- а) від дня створення твору;
- б) від дня смерті автора;
- в) від дня опублікування твору;
- г) з 1 січня року, наступного за роком смерті автора.

4. Визначте, хто є суб'єктом авторського права:

- а) автор літературного твору;
- б) автор промислового зразка;
- в) автор неопублікованого підручника;
- г) виконавець твору

5. Хто є первинним суб'єктом авторського права твору:

- а) автор, правонаступник і держава;
- б) автор і правонаступник;

- в) автор і держава;
- г) лише автор.

б. *Чи може бути юридична особа суб'єктом авторського права:*

- а) ні у будь-якому разі;
- б) так;
- в) так, але вторинним;
- г) так, але первинним.

Тема 3. Охорона та захист авторських і суміжних прав у цифровому середовищі

План

1. Міжнародно-правова охорона авторських і суміжних прав у цифровому середовищі.
2. Авторсько-правова охорона на твори в ІТ-сфері в Україні.
3. Особливості розповсюдження та використання об'єктів авторського і суміжних прав у цифровому середовищі.
4. Технічні засоби захисту авторських і суміжних прав.

Методичні вказівки до вивчення теми

Під час вивчення першого питання необхідно розглянути міжнародні системи правової охорони інтелектуальної власності та зосередити увагу на діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності як головного адміністратора договорів і угод. Зокрема, слід проаналізувати причини необхідності міжнародної системи інтелектуальної власності та передумови. Розглянути положення щодо керівних органів Всесвітньої організації інтелектуальної власності (Генеральна асамблея, Конференція, Координаційний комітет, Міжнародне бюро) та стратегічні цілі Всесвітньої організації інтелектуальної власності в міжнародній системі охорони інтелектуальної власності. Студенти мають розглянути міжнародні угоди з авторського права та суміжних прав. Особливу увагу необхідно звернути на Бернську конвенцію про охорону літературних та художніх творів, Договір ВОІВ про авторське право та Директиву Європейського Парламенту та Ради 2001/29/ЄС про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві. Потрібно знати, що метою Бернської конвенції про охорону

літературних та художніх творів є забезпечення охорони прав авторів на їх літературні та художні твори настільки ефективно й однаково, наскільки це можливо. Студенти повинні знати, які об'єкти підлягають охороні відповідно до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності по авторському праву, а також які права авторів розглядаються. Необхідно також розглянути основні норми Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, Студенти повинні чітко визначати, які об'єкти інтелектуальної власності у цифровому середовищі підлягають правовій охороні кожного з вищезазначених договорів.

Друге питання присвячено вітчизняній авторсько-правовій охороні творів в ІТ-сфері. Необхідно знати, що міжнародні підходи та стандарти щодо розповсюдження та використання об'єктів авторського права в ІТ знаходять своє відображення у національному законодавстві: Закон України «Про авторське право і суміжні права» та Цивільний кодекс містять поняття які розповсюджуються на цифрове середовище (відтворення, оприлюднення, опублікування, публічне сповіщення, розповсюдження).

Вивчаючи третє питання важливо розглянути особливості майнових прав авторів та суб'єктів суміжних прав щодо об'єктів авторського права та суміжних прав у цифровому середовищі. Доцільно звернути увагу, на те, що використання твору у цифровому середовищі є одним із проявів здійснення авторських прав. Об'єкти авторського права, перелічені Законом України «Про авторське право і суміжні права» у форму їх розміщення на веб-сайтах, зберігання на різних пристроях тощо. Розміщення творів у мережі Інтернет у вигляді, доступному для публічного використання, є їх відтворенням у розумінні Закону України «Про

авторське право і суміжні права».

Питання щодо технічних засобів передбачає вивчення способів які є окремими від правових прийомів охорони та захисту авторських та (або) суміжних прав у цифровому середовищі.

Питання для самоконтролю

1. Проаналізуйте мету діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

2. Охарактеризуйте Бернську конвенцію про охорону літературних та художніх творів.

3. Які об'єкти підлягають охороні відповідно до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності по авторському праву?

4. Які об'єкти інтелектуальної власності у цифровому середовищі підлягають правовій охороні?

5. Вітчизняна авторсько-правова охорона творів в ІТ-сфері.

6. Охарактеризуйте технічні засоби захисту авторських і суміжних прав.

Теми есе

1. Особливості майнових прав авторів та суб'єктів суміжних прав щодо об'єктів авторського права та суміжних прав у цифровому середовищі.

2. Використання твору у цифровому середовищі.

3. Особливості технічних засобів захисту авторських і суміжних прав.

4. Міжнародні акти щодо правової охорони авторських і суміжних прав у мережі Інтернет.

Тести

1. *Всесвітня організація інтелектуальної власності була утворена в :*

- а) 1990 р.;
- б) 1967 р.;
- в) 1883 р.;
- г) 1974 р.

2. *Вищим органом Всесвітньої організації інтелектуальної власності є:*

- а) Конференція;
- б) Координаційний комітет;
- в) Генеральна асамблея;
- г) Міжнародне бюро.

3. *Якщо чинним міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про авторське право і суміжні права, то застосовуються правила:*

- а) чинного українського законодавства;
- б) міжнародного договору;
- в) ЗУ «Про авторське право та суміжні права»;
- г) на розсуд суб'єкта авторського права та суміжних прав.

4. *Куди передається сума штрафу у розмірі 10 відсотків суми, присудженої судом на користь позивача у справі захисту порушених авторських прав?*

- а) до місцевого бюджету;
- б) до державного бюджету;

- в) до державного підприємства «Укрпатент»;
- г) до українського агентства з авторських та суміжних прав.

5. *Ким охороняється недоторканість твору в разі смерті автора?*

- а) особою, уповноваженою на це автором;
- б) особою, уповноваженою на це судом;
- в) особою, уповноваженою на це опікуном;
- г) особою, уповноваженою на це піклувальником.

6. *Які способи захисту права власності є такими, що НЕ можуть бути застосовані одночасно?*

- а) витребування майна з чужого незаконного володіння і усунення перешкод у користуванні та (або) розпорядженні ним;
- б) визнання права власності на майно і витребування його з чужого незаконного володіння;
- в) визнання права власності на майно і зняття з нього арешту;
- г) усунення перешкод у користуванні та (або) розпоряджанні майном та відшкодування завданої майнової шкоди.

Тема 4. Особливості правової охорони комп'ютерних програм як ключового об'єкту ІТ-сфери в Україні

План

1. Поняття комп'ютерної програми як об'єкта правової охорони, її ознаки.
2. Суб'єкти права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму.
3. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму.
4. Випадки вільного використання комп'ютерної програми.

Методичні вказівки до вивчення теми

Під час вивчення студентами першого питання щодо поняття комп'ютерної програми як об'єкта правової охорони, варто пам'ятати, що у ІТ-сфері поняття «комп'ютерна програма» розуміється як завершений набір операторів, який може бути оброблений комп'ютером для вирішення певної задачі. Доречно буде розглянути положення Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, Директиви 2009/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2009 року про правову охорону комп'ютерних програм, Закону України «Закону «Про авторське право і суміжні права». Також необхідно визначити ознаки комп'ютерної програми. Розглядаючи питання охорони об'єктів авторського права і суміжних прав, необхідно чітко визначити права, коли твір може бути використаний третіми особами лише з дозволу власника авторського права. Також необхідно запам'ятати терміни охорони майнових прав авторів в Україні, а також терміни охорони об'єктів суміжних прав.

У питаннях щодо суб'єктів права інтелектуальної власності та їх особистих немайнових та майнових прав інтелектуальної

власності на комп'ютерну програму, увагу потрібно звернути на те, що авторство встановлюється на підставі презумпції авторства. Первинним суб'єктом авторського права є автор програми. Також комп'ютерна програма може бути створена у співавторстві. Відносини між співавторами можуть бути урегульовані договором між ними про порядок здійснення майнових прав інтелектуальної власності на програму. З факту створення комп'ютерної програми її автор, як і автор будь-якого іншого об'єкта авторського права, набуває особистих немайнових та майнових прав інтелектуальної власності.

Четверте питання присвячено вільному використанню комп'ютерної програми. Таке використання дозволяється у законодавчо встановлених випадках.

Питання для самоконтролю

1. Визначте та проаналізуйте поняття комп'ютерної програми.
2. Актуальні питання охорони комп'ютерних програм в Україні.
3. Визначте і дайте характеристику ознакам комп'ютерної програми як об'єкта правової охорони.
4. Охарактеризуйте особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму?
5. В яких випадках можливе вільне використання комп'ютерної програми?

Теми есе

1. Поняття комп'ютерної програми як об'єкта правової охорони.
2. Проблеми в сфері охорони інтелектуальної власності в

Україні.

3. Вільне використання комп'ютерної програми.

Тести

1. *Що є об'єктом авторського права?*

- а) нормативно-правові акти України;
- б) збірники нормативно-правових актів України, упорядковані за тематикою;
- в) комп'ютерні програми;
- г) промислові зразки.

2. *Як охороняються комп'ютерні програми?*

- а) як твори ужиткового мистецтва;
- б) як аудіовізуальні твори;
- в) як літературні твори;
- г) як наукові відкриття.

3. *Написавши комп'ютерну програму, А. подав заявку про реєстрацію авторського права на неї. Отримавши рішення про реєстрацію права, він сплатив державне мито за видачу свідоцтва. Згодом, після занесення відомостей про державну реєстрацію авторського права до Державного реєстру і опублікування їх в офіційному бюлетені, А. отримав Свідоцтво про реєстрацію авторського права. Коли в А. виникло авторське право на комп'ютерну програму?*

- а) з дня написання програми;
- б) з дня подання заявки;
- в) з дня внесення відомостей до Державного реєстру;
- г) з дня опублікування відомостей в офіційному бюлетені.

4. Системний адміністратор Петренко створив комп'ютерну програму і хотів запатентувати її. Чи вдасться йому це зробити?

а) так, цивільне законодавство регулює це питання досить детально;

б) ні, оскільки комп'ютерні програми охороняються в Україні як літературні твори;

в) ні, оскільки комп'ютерні програми не є об'єктами права інтелектуальної власності;

г) ні, оскільки комп'ютерні програми охороняються спеціальним ордером?

Тема 5. Вільні публічні ліцензії як підстава використання майнових авторських і суміжних прав у цифровому середовищі

План

1. Поняття, ознаки та характеристика вільних публічних ліцензій.
2. Окремі види вільних публічних ліцензій

Методичні вказівки до вивчення теми

Розглядаючи перше питання, варто розуміти, що поняття «вільна публічна ліцензія» було запозичене з світової практики використання ліцензій такого виду. Необхідно наголосити, що українське законодавство не передбачає прямого законодавчого регулювання зазначених відносин. Однак ЦК України містить загальні положення щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, а саме: ліцензія та ліцензійний договір, які є одними з підстав передання таких прав. Щодо ознак та характеристики вільних публічних ліцензій варто звернутися до роз'яснень Міністерства економіки України (Рекомендації щодо застосування вільних публічних ліцензій на використання об'єктів авторського права і суміжних прав; Рекомендації щодо забезпечення правомірності використання комп'ютерних програм вільного користування; Рекомендації щодо забезпечення правомірності використання комп'ютерних програм у діяльності суб'єктів господарювання).

Вивчаючи друге питання, доцільно звернути увагу на поділ вільних публічних ліцензій за призначенням, за ступенем обмеженості та за видавником. Окремо варто розглянути групи ліцензій «Creative Commons» як найбільш універсальних щодо об'єктного складу.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення терміну «вільна публічна ліцензія».
2. Охарактеризуйте вільні публічні ліцензії як підставу використання майнових авторських і суміжних прав у цифровому середовищі
3. Визначте види вільних ліцензій.

Теми есе

1. Підходи до поняття «вільна публічна ліцензія».
2. Ліцензії Creative Commons на використання об'єктів авторського права, їх значення.

Тема 6. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в ІТ-сфері

План

1. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності
2. Ліцензійний договір
3. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності
4. Договори про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності
5. Договір про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності

Методичні вказівки до вивчення теми

Розглядаючи перше питання варто проаналізувати статтю 1107 ЦК України в якій розміщено перелік договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Також потрібно зважати на те, що учасники цивільних відносин можуть укласти і інші договори, що не передбачені актами цивільного законодавства, але повинні відповідати загальним його засадам.

Вивчаючи питання ліцензійних договорів, необхідно знати, що за нормами цивільного законодавства він виступає «універсальним договором», який може слугувати правовою підставою використання будь-якого об'єкта інтелектуального права.

У третьому питанні важливо встановити співвідношення ліцензії та ліцензійного договору. Ліцензія може бути оформлена як окремий документ або бути складовою частиною ліцензійного договору. Тобто, ліцензійний договір є одним із способів оформлення видачі ліцензії. Також увагу необхідно звернути на

види ліцензії.

Четверте питання присвячено договорам про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Особливістю таких договорів є те, що їх укладення і виконання спрямоване на створення самого об'єкта інтелектуального права з наступним його використанням. Сторонами договору є творець та замовник. Предметом (об'єктом) договору є власне об'єкт інтелектуального права, що має бути створеним.

Студенти під час розгляду п'ятого питання повинні сконцентрувати увагу на договорі про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Загалом зазначений договір передбачає передання виключних майнових прав інтелектуальної власності частково або у повному обсязі, відповідно до закону та на визначених договором умовах. Особою, якій передаються права, теж може бути як фізична, так і юридична.

Питання для самоконтролю

1. Дайте загальну характеристику договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
2. Що є ліцензійним договором?
3. У чому різниця між ліцензією та ліцензійним договором?
4. Розкрийте особливості договорів про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
5. Що може бути об'єктами ліцензійних угод?
6. Які виокремлюють види ліцензій під час розпорядження об'єктами права інтелектуальної власності?

Теми есе

1. Договірна практика у цифровому середовищі.
2. Особливості договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, їх значення в ІТ сфері.
3. Особливості договірного захисту особистих майнових прав творців комп'ютерних програм.

Тести

1. *Що з перерахованого належить до договорів на використання твору?*

- а) ліцензійний договір;
- б) договір простого товариства;
- в) договір найму;
- г) договір купівлі-продажу

2. *Як називається ліцензія, яка видається лише одному ліцензіату та виключає видачу ліцензіаром іншим особам ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, проте не виключає використання ліцензіаром цього об'єкта у зазначеній сфері?*

- а) одинична;
- б) виключна;
- в) невиключна;
- г) обмежуюча

3. *Вкажіть об'єкт, дозвіл на використання якого може надаватися за ліцензійним договором?*

- а) ділова репутація;
- б) бази даних;

- в) географічні зазначення;
- г) комерційний досвід

4. *В якій формі укладається договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності?*

- а) усній формі;
- б) письмовій формі і підлягає державній реєстрації;
- в) письмовій формі і підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню;
- г) письмовій формі.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ ЕСЕ

Написання есе є формою самостійної роботи студентів, важливою частиною вивчення навчальної дисципліни, з формування позиції студента із розгляду окремого проблемного питання.

Метою есе є розвиток навичок самостійного творчого мислення та письмового викладу власних думок.

Есе має складатися з чіткого викладу суті, самостійного проведеного аналізу проблемного питання, джерел, які було використано для аргументації власної позиції, а також висновки, що узагальнюють запропоновані студентом положення.

Список джерел необхідно оформити як повноцінний список використаної літератури, який оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Варто вказати власні думки у тексті есе, що є важливою складовою такої форми роботи.

Положення, наведені в есе, можуть підтверджуватися або спростовуватися:

- положеннями нормативно-правових актів – чинними або застарілими (якщо це доречно);
- цитатами;
- історичними подіями;
- особистим досвідом.

Загальні технічні вимоги до оформлення роботи:

1. Шриффт основного тексту - Times New Roman.
2. Обсяг есе – 3-5 аркуша.
3. Використаних джерел – не менше 3.

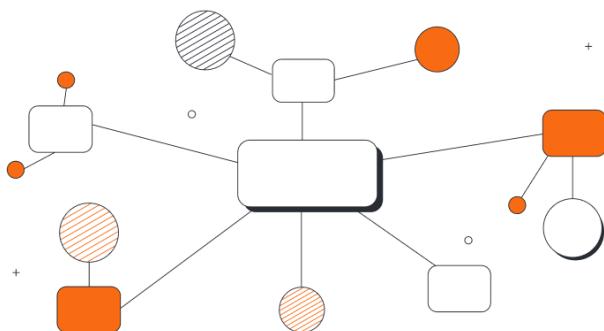
РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ «КАРТИ ПАМ'ЯТІ»

Замість ведення класичних конспектів, ефективним способом освоєння нового матеріалу є розроблення «карти пам'яті» (англ. Mind-Map). Це унікальний та простий метод запам'ятовування інформації. Така методика допомагає створити цілісний образ навчального матеріалу і будується з урахуванням записів думок, ідей, асоціацій.

Правила створення карт пам'яті:

- основна тема чи ідея розташовується у центрі. Таке слово чи словосполучення повинно мати першорядне, провідне значення;
- головні гілки поєднуються з центральною ідеєю, а гілки другого, третього і т.д. порядку з'єднуються з основними гілками;

Малювати «картку пам'яті» можна на папері, онлайн або використовувати комп'ютерну програму. Зручно користуватися онлайн-конструкторами – наприклад MindMeister, MindMup, Mind Map Maker.

СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ ТА ПОНЯТЬ

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір.

Авторське право – інститут цивільного права і ключова галузь права інтелектуальної власності, призначений захищати зовнішню форму вираження об'єкта (твір, малюнок, збірник, фотографія та інше) – їх «матеріальне втілення».

База даних (компіляція даних) – сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, в тому числі – електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів.

Веб-сайт – сукупність даних, електронної (цифрової) інформації, інших об'єктів авторського права і (або) суміжних прав тощо, пов'язаних між собою і структурованих у межах адреси веб-сайту і (або) облікового запису власника цього веб-сайту, доступ до яких здійснюється через адресу мережі Інтернет, що може складатися з доменного імені, записів про каталоги або виклики і (або) числової адреси за Інтернет-протоколом.

Веб-сторінка – складова частина веб-сайту, що може містити дані, електронну (цифрову) інформацію, інші об'єкти авторського права і (або) суміжних прав тощо.

Виключне право – майнове право особи, яка має щодо твору, виконання, постановки, передачі організації мовлення, фонограми чи відеограми авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи

заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого Законом України «Про авторське право і суміжні права».

Виключна ліцензія – це ліцензія, що видається лише одному ліцензіату і виключає можливість використання ліцензіаром об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, обмеженій цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього об'єкта в зазначеній сфері.

Відкрита ліцензія – згода власника прав на об'єкт права інтелектуальної власності укласти ліцензійний договір із будь-якою особою на визначених правовласником умовах (наприклад, власник патенту на винахід має право подати заявку до Міністерства економічного розвитку і торгівлі заяву про готовність надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого винаходу).

Відтворення – виготовлення одного або більше примірників твору, відеограми, фонограми в будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (зокрема, цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер.

Віртуальний актив – нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі. Існування та оборотоздатність віртуального активу забезпечується системою забезпечення обороту віртуальних активів. Віртуальний актив може посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав.

Власник веб-сайту – особа, яка є володільцем облікового запису та встановлює порядок і умови використання веб-сайту. За відсутності доказів іншого власником веб-сайту вважається

реєстрант відповідного доменного імені, за яким здійснюється доступ до веб-сайту, і (або) отримувач послуг хостингу.

Власник веб-сторінки – особа, яка є володільцем облікового запису, що використовується для розміщення веб-сторінки на веб-сайті, та яка управляє і (або) розміщує електронну (цифрову) інформацію в межах такої веб-сторінки. Власник веб-сайту не є власником веб-сторінки, якщо останній володіє обліковим записом, що дозволяє йому самостійно, незалежно від власника веб-сайту, розміщувати інформацію на веб-сторінці та управляти нею.

Всесвітня організація інтелектуальної власності – одне зі спеціалізованих агентств ООН; створена у 1967 році з метою заохотити творчу діяльність та забезпечити захист інтелектуальної власності в усьому світі.

Гіперпосилання – формалізований відповідно до стандартів мережі Інтернет запис адреси веб-сайту або його частини (веб-сторінки, даних). У разі якщо гіперпосилання адресує до частини веб-сайту (веб-сторінки), то, крім домену і (або) числової адреси за Інтернет-протоколом, воно може містити додаткові записи про каталоги або виклики і умови доступу до веб-сторінки, що може бути відтворена або збережена на пристроях, які можуть зчитувати та відтворювати електронну (цифрову) інформацію з використанням мережі Інтернет

Доменне ім'я – буквено-цифровий вираз, що ідентифікує будь-який комп'ютер абонента у мережі Інтернет.

Електронна інформація – аудіовізуальні твори, музичні твори (з текстом або без тексту), комп'ютерні програми, фонограми, відеограми, програми (передачі) організацій мовлення, що знаходяться в електронній (цифровій) формі, придатній для зчитування і відтворення комп'ютером, які можуть

існувати і (або) зберігатися у вигляді одного або декількох файлів (частин файлів), записів у базі даних на зберігаючих пристроях комп'ютерів, серверів тощо у мережі Інтернет, а також програми (передачі) організацій мовлення, що ретранслюються з використанням мережі Інтернет.

Ім'я автора – сукупність слів чи знаків, що ідентифікують автора: прізвище та ім'я автора; прізвище, ім'я та по батькові автора; ініціали автора; псевдонім автора; прийнятий автором знак (сукупність знаків) тощо.

Інтелектуальна власність – результат інтелектуальної, творчої діяльності однієї людини (автора, виконавця, винахідника та ін.) або кількох осіб.

Інформаційні технології (ІТ) – це сукупність методів і засобів, що використовуються для збору, зберігання, обробки і поширення інформації.

Компонування напівпровідникового виробу (компонування) – сукупність пов'язаних зображень, певним чином зафіксованих або закодованих, які становлять тривимірну конфігурацію шарів, з яких складається напівпровідниковий виріб та в яких кожне зображення містить конфігурацію або частину конфігурації напівпровідникового виробу на будь-якій стадії його виготовлення.

Комп'ютерна програма – набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виражені у вихідному або об'єктному кодах).

Ліцензіар – це особа, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Ліцензійний платіж – плата за надання прав на використання об'єкта права інтелектуальної власності, що є предметом ліцензійного договору.

Ліцензія – це письмове повноваження, що надається особою, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензіаром), іншій особі (ліцензіату), про надання їй права на використання цього об'єкта в певній обмеженій сфері.

Національний орган інтелектуальної власності (НОІВ) – державна організація, що входить до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, визначена на національному рівні Кабінетом Міністрів України як така, що здійснює повноваження у сфері інтелектуальної власності, визначені цим Законом, іншими законами у сфері інтелектуальної власності, актами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статутом, і має право представляти Україну в міжнародних та регіональних організаціях.

Напівпровідниковий виріб – остаточна або проміжна форма будь-якого виробу, який складається з матеріальної основи, яка включає в себе шар напівпровідникового матеріалу, має один або більше шарів, що складаються з провідникового, ізоляційного або напівпровідникового матеріалу та розміщені один по відношенню до іншого відповідно до попередньо визначеної тривимірної моделі та призначені для виконання виключно або у поєднанні з іншими функціями функції електронної схеми.

Невиключна ліцензія – ліцензія, що не виключає можливості використання ліцензіаром об'єкта у сфері, обмеженій

цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього об'єкта в зазначеній сфері.

Обліковий запис - формалізований згідно зі стандартами мережі Інтернет запис на комп'ютерному обладнанні (комп'ютерах, серверах), підключеному до мережі Інтернет, що ідентифікує користувача (наприклад, власника веб-сайту) на такому обладнанні, включає в себе дані про доступ до частини каталогів і програмного забезпечення комп'ютерного обладнання, а також визначає права такого доступу, що надають можливість володільцю облікового запису додавати, видаляти, змінювати електронну (цифрову) інформацію і дані веб-сайту, надавати доступ до веб-сайту або його частин, окремих даних іншим особам, припиняти функціонування такого веб-сайту або його частини в межах облікового запису.

Оприлюднення твору – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

Опублікування твору, фонограми, відеограми – випуск в обіг за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав виготовлених поліграфічними, електронними чи іншими способами примірників твору, фонограми, відеограми кількістю, здатною задовольнити з урахуванням характеру твору, фонограми чи відеограми розумні потреби публіки шляхом їх продажу, здавання в майновий найм, побутового чи комерційного прокату, надання доступу до них через електронні системи інформації таким чином, що будь-яка особа може його отримати з будь-якого місця і в будь-який час за власним вибором, або передачі права власності на них чи володіння ними іншими

способами. Опублікуванням твору, фонограми, відеограми вважається також депонування рукопису твору, фонограми, відеограми в сховищі (депозитарії) з відкритим доступом та можливістю одержання в ньому примірника (копії) твору, фонограми, відеограми.

Особа – фізична або юридична особа.

Постачальник послуг хостингу – особа, яка надає власникам веб-сайтів послуги і (або) ресурси для розміщення веб-сайтів або їх частин у мережі Інтернет та із забезпечення доступу до них через мережу Інтернет. Власник веб-сайту, який розміщує свій веб-сайт або його частину в мережі Інтернет на власних ресурсах і (або) самостійно забезпечує доступ до нього з використанням мережі Інтернет, одночасно є постачальником послуг хостингу.

Примірник твору – копія твору, виконана в будь-якій матеріальній формі.

Примусова ліцензія – надання дозволу на використання об'єкта права інтелектуальної власності за рішенням компетентного органу держави (наприклад, якщо власник патенту на винахід не використовує впродовж трьох років свій винахід і відмовляється надати ліцензію зацікавленій особі, остання має право звернутися до суду із заявою про надання їй дозволу на використання даного винаходу).

Псевдонім - вигадане ім'я, вибране автором чи виконавцем для позначення свого авторства.

Репрографічне відтворення (репродукування) – факсимільне відтворення у будь-якому розмірі (у тому числі збільшеному чи зменшеному) оригіналу письмового чи іншого графічного твору або його примірника шляхом фотокопіювання або іншими подібними способами, крім запису в електронній (у

тому числі цифровій), оптичній чи іншій формі, яку зчитує комп'ютер.

Роботодавець – особа, яка найняла працівника за трудовим договором (контрактом).

Роялті – ліцензійний платіж у вигляді сум, які сплачуються періодично, залежно від обсягів виробництва або реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) з використанням об'єкта права інтелектуальної власності.

Службовий твір – твір, створений автором у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і роботодавцем.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24.07.1971 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051.

2. Брюссельська конвенція про розповсюдження несучих програм сигналів, що передаються через супутники від 21.05.1974 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_250.

3. Вашингтонський договір про інтелектуальну власність у відношенні інтегральних мікросхем : Міжнародний документ від 26.05.1989 р. Всесвітня організація інтелектуальної власності. URL : https://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=295136.

4. Всесвітня конвенція про авторське право: Міжнародний документ від 06.09.1952 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052.

5. Директива Європейського Парламенту і Ради 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 року про гармонізацію окремих аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві від 22.05.2001 р. № 2001/29/ЄС. Офіційний вісник Європейських Співтовариств, 2001 р. L 167. Ст. 10

6. Директива 2009/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2009 року про правову охорону комп'ютерних програм. URL : <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/24/oj>

7. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною

конференцією 20 грудня 1996 року та положення Бернської конвенції (1971 р.), на які містяться посилання у Договорі : Міжнародний документ від 20.12.1996 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770.

8. Кодекс законів про працю: Кодекс від 23.07.1996 р. № 322-08. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

10. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

11. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

12. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Римська конвенція) : Міжнародний документ від 26.10.1961 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_763.

13. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.

14. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.

15. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав :

Закон України від 22.08.2018 р. № 2415-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19>

16. Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення будь-якої особи з матеріалами заявки на об'єкт права інтелектуальної власності : Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.04.2005 р. № 247. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0494-05>.

17. Про затвердження Правил складання, подання та розгляду заявки на реєстрацію топографії інтегральної мікросхеми : Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.04.2002 р. № 260. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0406-02>.

18. Про затвердження Положення про Державний реєстр України топографій інтегральних мікросхем : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.04.2001 р. № 292. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0375-01>.

19. Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. № 1716. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF>.

20. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 р. 80/94-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>.

21. Про інформаційні агентства : Закон України від 28.02.1995 р. № 74/95-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80>.

22. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р.

№ 2657-XII. *Верховна Рада України.* URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

23. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів : Закон України від 05.11.1997 № 621/97-ВР. *Верховна Рада України.* URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>.

24. Про електронні комунікації : Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX. *Верховна Рада України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>.

25. Про схвалення Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації від 17.11.2021 № 1467-р. *Офіційний вісник України, 2021 р., № 92. Ст. 368.*

26. Рекомендації щодо застосування вільних публічних ліцензій на використання об'єктів авторського права і суміжних прав. *Офіційний сайт Мінекономіки.* URL: <http://surl.li/dssp>

27. Рекомендації щодо забезпечення правомірності використання комп'ютерних програм вільного користування. *Офіційний сайт Мінекономіки.* URL: <http://surl.li/dssp>

28. Рекомендації щодо забезпечення правомірності використання комп'ютерних програм у діяльності суб'єктів господарювання. *Офіційний сайт Мінекономіки.* URL: <http://surl.li/dssqf>.

29. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії : Міжнародний документ від 21.03.2014 р. *Верховна Рада України.* URL : https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

30. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

31. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.01.2004 р. № 1618-IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

Наукова література

32. Актуальні проблеми права інтелектуальної власності: Навчальний посібник / В. К. Матвійчук, С. А. Пилипенко, Т. П. Устименко та ін.; За ред. І. С. Тімуш, Ю. В. Нікітіна, В. П. Мироненко. Київ: Національна академія управління, 2014. с. 278.

33. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.

34. Вахонєва Т. М. Авторське право і суміжні права в Україні : Навчальний посібник. – Київ : ВД «Дакор», 2019. 2-ге вид., перероб. і доп. 576 с.

35. Жилінкова О. В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 280 с.

36. Інтелектуальна власність. Підручник. За ред. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.

37. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., К.Ю.Н., доц. Чепис О.І.

Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.

38. Семків В. О., Шандра Р. С. Інтелектуальна власність : підруч. Львів : Галицький друкар, 2015. 280 с.

39. Sam, R. (2020). *Intellectual property : cases, materials and commentary*. Chatswood, NSW : LexisNexis Butterworths.

Список публікацій з актуальних питань

40. Бахновська І. П. Особливості укладення договору із власниками авторських прав. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2018. Вип. 2. Т. 1. С. 48–51.

41. Грабовська Г. М., Семенюк Я. А. Поняття комп'ютерних програм як об'єкта права інтелектуальної власності та правові основи їх захисту. *Юридичний вісник*, 2020. 1 (54). С. 107-112.

42. Ізбаш О.О. Інтелектуальна власність у цифровому просторі. *Інформація і право*, 2021. № 3(38). С. 82-89.

43. Сокурєнко, В. А., Хрякова, Н. О. Тенденції розвитку концепції "вільного використання" творів на цифровому ринку у сучасному авторському праві ЄС. *Форум Права*, 2020. 63(4), 64–74.

44. Тарасенко Л. Об'єкти авторського права у цифровому середовищі. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2019. Випуск 68. С. 231–239.

45. Briukhovetska, Maryna (2021). Civil law regulation of information technology (IT) contracts. *Entrepreneurship, Economy and Law*, 11, 5–10, doi <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.11.01>.

46. Kyryliuk, A., Baadzhy, N., Honhalo, R., Kapustina, N.,

& Galupova, L. (2019). Protection of copyright on the Internet. *Amazonia Investiga*, 8(24), 464-470.

47. Nekt, K., Ulianova, H., & Kolodi, D. (2019). Website as an object of legal protection by Ukrainian legislation. *Amazonia Investiga*, 8(21), 222-230.

Методичні вказівки та завдання
до проведення практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни
«Авторське право в ІТ»
для студентів спеціальності 081 «Право»
освітньої програми «Інтелектуальна власність»
освітнього ступеня «магістр»
усіх форм навчання

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп'ютерне верстання Р. О. Дегтяр

Підписано до друку 19.11.2019, поз.
Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 6,98. Обл.-вид. арк. 5,45. Тираж 5 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет,
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3062 від 17.12.2007.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

До друку та в світ
дозволю на підставі
«Єдиних правил», п. 2.6.14
Начальник організаційно-методичного
управління

В. Б. Юскаєв

Методичні вказівки та завдання
до проведення практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни
«Авторське право в ІТ»
для студентів спеціальності 081 «Право»
освітньої програми «Інтелектуальна власність»
освітнього ступеня «магістр»
усіх форм навчання

Усі цитати, цифровий та
фактичний матеріал,
бібліографічні відомості перевірені,
запис одиниць відповідає стандартам

Укладач :

Р. О. Дегтяр

Відповідальний за випуск

О. С. Бондаренко

Директор ННП

А. М. Куліш

Суми
Сумський державний університет
2022